

ПРОБЛЕМА ПРОЕКТУВАННЯ ЕФЕКТИВНОГО ЗМІСТУ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ У СТАРШІЙ ШКОЛІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ЇЇ ВИРІШЕННЯ

А. М. Тарара, канд. фіз.-мат. наук

Головним результатом дослідження теми «Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі» науковцями відділу технологічної освіти стали важливі теоретичні розробки: теоретико-методологічні засади та наукова основа проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі. Заслугове на увагу розроблена технологія системного проектування змісту спеціалізацій технологічного профілю навчання старшокласників. Її унаочнює розроблена структурно-функціональна модель, яка містить такі блоки: концептуально-методологічний, процесуальний, операційно-змістовий, результативний, зміст яких висвітлює повний процес створення змісту від формування задуму до отримання кінцевого результату. Отримані результати сприятимуть проектуванню фахівцями ефективного змісту не тільки профільної технологічної освіти старшокласників, а й змісту в інших сферах життєдіяльності людини (зокрема, змісту інших навчальних профільних дисциплін), що забезпечує методологічне значення результатів дослідження.

Розроблене наукове обґрунтування проектування змісту покладено в основу (як приклад реалізації теоретичних розробок) проектування 4-х програм та 4-х посібників для профільного навчання технологій у старшій школі, які відповідають пріоритетним напрямам інноваційного розвитку промисловості України та соціальної сфери, є спеціалізаціями технологічного профілю навчання старшокласників (профільними предметами освітньої галузі «Технології»): «Науково-технічна творчість», «Художньо-проектна творчість», «Основи машинознавства», «Українська народна вишивка». Спроектований зміст зазначених спеціалізацій сприятиме підвищенню ефективності профільного навчання технологій у старшій школі.

Здійснено експериментальне апробування спроектованого змісту навчальних програм та посібників у навчальному процесі старшої школи. Виконано кількісний та якісний аналіз результатів формувального експерименту, узагальнення результатів експериментальної апробації розроблених матеріалів. За результатами експериментального апробування змісту скориговано наукове обґрунтування проектування змісту профільного навчання технологій та спроектований зміст.

Обґрунтовані теоретично й перевірені експериментально результати дослідження теми *подано* в рукописі планової колективної монографії «Проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі».

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що вперше розроблено:

– теоретико-методологічні засади й наукову основу проектування змісту профільного навчання технологій у старшій школі;

- низку різнопланових моделей, які відображують різні аспекти проектування змісту й профільного навчання технологій у старшій школі;
- 4 педагогічні технології реалізації змісту профільного навчання технологій у старшій школі;
- технологію системного проектування змісту спеціалізацій для профільного навчання старшокласників.

Також визначено:

- стратегічні напрями розвитку технологічної освіти в загальноосвітній школі в контексті взаємозв'язку структури й змісту початкової, основної та старшої школи;
- основні напрями реформування змісту профільної технологічної освіти та необхідність комплексного розв'язання проблем освітньої галузі «Технології»;
- концептуальні положення теорії формування творчої особистості старшокласника у процесі профільного навчання технологій у старшій школі;
- принципи і критерії проектування й розроблення змісту спеціалізацій для профільного навчання технологій у старшій школі;
- зв'язки між окремими спеціалізаціями технологічного профілю і основами наук (фізика, хімія, інформатика, біологія).

Інноваційний зміст профільного навчання технологій у старшій школі, спроектований на обґрунтованій теоретичній основі, сприятиме адаптації і самореалізації старшокласників у сучасному високоінформаційному і високотехнологічному суспільстві, розвитку творчих здібностей, формуванню предметних і ключових компетентностей, свідомому виборі своєї майбутньої професійної діяльності і реалізації набутого творчого потенціалу в ній.